

Ontwerp opgave internationale samenwerking bij Waterschap Zuiderzeeland

Van richting naar uitgangspunten

*Datum: 24-08-2026
Versie: 0.9*

Samenvatting

Waterschap Zuiderzeeland wil internationale samenwerking gericht inzetten om de eigen wateropgaven en organisatie te versterken.

Ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bevolkingsgroei, Europese wet- en regelgeving en de internationale stroomgebiedscontext vergroten het belang van internationale kennisuitwisseling en samenwerking.

Dit document vertaalt de DWA-visie 2030 naar een richting die past bij Waterschap Zuiderzeeland. Daarbij staan drie doelen centraal: het versterken van de kennis, kwaliteit en effectiviteit van het waterbeheer, het behartigen van belangen in Europa en het stroomgebied en het bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap en de ontwikkeling van medewerkers.

Deze richting is uitgewerkt in negen uitgangspunten. Belangrijke onderdelen zijn een breed gedragen kennisagenda, een focus op Europa, voortzetting van de VN Sustainable Development Goals (o.a. Blue Deal), gezamenlijke belangenbehartiging in Brussel en structurele inbedding van internationale samenwerking in de dagelijkse werkwijze. Zo draagt internationale samenwerking bij aan de verdere ontwikkeling van de organisatie en toekomstbestendig waterbeheer.

Inhoud

Voorwoord	3
Leeswijzer	3
1. Aanleiding en richting.....	5
Van DWA-visie naar Waterschap Zuiderzeeland	6
Waarom internationale samenwerking?	6
Wat willen we bereiken?	8
2. Van richting naar uitgangspunten voor Zuiderzeeland	9
Bestuurlijke verankering	10
Onze uitgangspunten voor internationale samenwerking.....	11

Voorwoord

Water houdt zich niet aan grenzen. De uitdagingen waar we als waterschap voor staan doen dat evenmin. Klimaatverandering, waterkwaliteit en

waterbeschikbaarheid vragen om kennis en oplossingen die we niet alleen binnen ons eigen beheergebied of binnen Nederland vinden. Droogvallende rivieren laten bijvoorbeeld zien dat oplossingen vaak over landsgrenzen heen liggen en samenwerking noodzakelijk is. Daarom kijken we over grenzen heen.

Internationale samenwerking betekent daarbij voor mij zowel kennis brengen als kennis halen. Vanuit onze kennis en ervaring dragen we, onder andere via de Blue Deal, bij aan beter waterbeheer elders. Tegelijkertijd kunnen en moeten we zelf leren van de kennis, ervaringen en oplossingen die andere landen ontwikkelen. Binnen Europa liggen daarvoor kansen, mede omdat steeds meer beleid en regelgeving die ons werk raakt in Europees verband tot stand komt. Ook vereist onze benedenstroomse positie in het stroomgebied van de Rijn dat wij onze belangen actiever inbrengen in het waterbeheer van overheden in andere landen.

Met dit document geven we richting aan hoe we internationale samenwerking willen inzetten voor onze eigen wateropgaven, de ontwikkeling van onze medewerkers en een toekomstbestendige en aantrekkelijke organisatie. We zetten daarbij nadrukkelijk in op het actief ophalen van kennis en ervaring buiten onze eigen organisatie. Zo halen we actief kennis en ervaringen van buiten naar binnen.

Mijn ambitie is dat over de grens kijken steeds meer een vanzelfsprekend onderdeel wordt van ons dagelijks werk: kennis delen waar wij iets te bieden hebben, actief leren van anderen waar dat ons verder helpt en samenwerken waar onze gezamenlijke wateropgaven daarom vragen.

Jo Caris

Leeswijzer

Waterschap Zuiderzeeland heeft reeds bestaand beleid op internationale samenwerking en geeft hier in de praktijk al uitvoering aan, onder andere via de inzet op de Sustainable Development Goals en de deelname aan de Blue Deal. In dit document zijn de aanvullende opgaven uit de DWA-Visie 2030 vertaald naar een voor Waterschap Zuiderzeeland passende richting en uitgangspunten. Daarmee wordt uitgewerkt hoe de landelijke ambitie voor

internationale samenwerking verder wordt ingevuld op een manier die past bij de eigen opgaven, organisatie en bestuurlijke ambities van Waterschap Zuiderzeeland.

In **hoofdstuk 1: Aanleiding en richting** wordt ingegaan op de ontwikkelingen die internationale samenwerking relevant maken voor het waterschap. Daarnaast wordt toegelicht wat Waterschap Zuiderzeeland wil bereiken en hoe de DWA-visie wordt vertaald naar de eigen context.

In **hoofdstuk 2: Van richting naar uitgangspunten voor Zuiderzeeland** worden de uitgangspunten beschreven die richting geven aan de internationale samenwerking. Hierbij wordt ingegaan op de bestuurlijke verankering en de inhoudelijke focus die leidend zijn voor de verdere ontwikkeling van internationale samenwerking binnen het waterschap.

1. Aanleiding en richting

In dit hoofdstuk wordt toegelicht waarom internationale samenwerking voor Waterschap Zuiderzeeland van belang is en welke doelen daarmee worden nagestreefd. Dit hoofdstuk is opgenomen om richting te geven aan de rol van internationale samenwerking binnen het waterschap en om een inhoudelijke basis te leggen voor de bestuurlijke en ambtelijke uitwerking in de volgende hoofdstukken.

Van DWA-visie naar Waterschap Zuiderzeeland

Het doel van de vertaling van de DWA-Visie 2030 naar een eigen invulling voor Waterschap Zuiderzeeland is om de landelijke ambities voor internationale samenwerking concreet en werkbaar te maken binnen de specifieke context, opgaven en organisatie van het waterschap. Daarbij gaat het er niet alleen om aan te sluiten bij internationale initiatieven, maar vooral om internationale samenwerking doelgericht te benutten voor de eigen kennisontwikkeling, strategische opgaven en positionering. Dit document geeft richting aan welke thema's voor Zuiderzeeland prioriteit hebben, hoe internationale kennisuitwisseling hieraan bijdraagt en op welke manier dit structureel wordt ingebed in de dagelijkse werkzaamheden. Zo ontstaat een samenhangende aanpak waarin internationale samenwerking een vanzelfsprekend onderdeel wordt van het werk en direct bijdraagt aan toekomstbestendig waterbeheer door Waterschap Zuiderzeeland.

Waarom internationale samenwerking?

Klimaatverandering als aanjager

Klimaatverandering vergroot de urgentie en complexiteit van waterbeheer en vormt daarmee een belangrijke reden voor internationale samenwerking. In andere landen is men eerder en intensiever geconfronteerd met de impact

van klimaatverandering op hun watersysteem. Op dit moment laten we de kennis en ervaringen liggen die andere landen momenteel ontwikkelen ten aanzien van onze uitdagingen van vandaag en morgen. De daar opgebouwde ervaring en creatieve oplossingen kunnen verrijkend zijn voor het toekomstbestendig maken van het Flevolands watersysteem. Door samen te werken met internationale partners kunnen waterbeheerders leren van uiteenlopende aanpakken en ervaringen, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie en waterbeschikbaarheid. Deze uitwisseling van kennis helpt om sneller en effectiever in te spelen op veranderingen en draagt bij aan een robuust en toekomstbestendig watersysteem.

Toenemende druk vanuit bevolkingsgroei

De groei van de bevolking en de daarmee samenhangende ruimtelijke ontwikkelingen zetten het watersysteem steeds verder onder druk, bijvoorbeeld door een toenemende vraag naar schoon water, intensiever landgebruik en grotere belasting van de waterketen. Deze ontwikkelingen spelen niet alleen lokaal, maar ook op Europees en mondiaal niveau, en versterken de complexiteit van waterbeheer. Door internationale samenwerking kunnen wij leren hoe andere landen omgaan met vergelijkbare uitdagingen, zoals verdeling van water tussen gebruikers, ruimtelijke inrichting en het combineren van functies. Deze kennis helpt ons om weloverwogen keuzes te maken en het Flevolands watersysteem toekomstbestendig in te richten in een context van groeiende druk en schaarste.

Invloed van Europese wet- en regelgeving

Een groot deel van de wet- en regelgeving waarmee waterschappen werken, vindt zijn oorsprong in de Europese Unie, zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW), die de doelen en randvoorwaarden voor het waterbeheer in Nederland vastlegt. Hierdoor worden nationale keuzes steeds sterker bepaald door Europese kaders en gezamenlijke afspraken tussen lidstaten. Andere voorbeelden zijn de EU Water Resilience Strategy, Global Gateway en het European climate resilience and riskmanagement framework. Naarmate de invloed van de EU toeneemt, groeit ook het belang om actief samen te werken met andere Europese landen. Door kennis en ervaringen uit te wisselen en gezamenlijk op te trekken, kunnen waterschappen beter inspelen op nieuwe regelgeving, bijdragen aan uitvoerbare oplossingen en ervoor zorgen dat Europese regels aansluiten bij de praktijk van het waterbeheer.

Subsidiëring vanuit de EU

De Europese Unie biedt via programma's zoals Horizon en Interreg financiële ondersteuning voor samenwerkingsprojecten tussen waterbeheerders, kennisinstellingen en bedrijven. Deze subsidieregelingen stimuleren internationale samenwerking, innovatie en kennisontwikkeling rondom wateropgaven zoals klimaatadaptatie, waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid. Door hier actief op aan te sluiten, kunnen waterschappen niet alleen extra middelen aantrekken, maar ook deelnemen aan internationale projecten waarin nieuwe oplossingen worden ontwikkeld en toegepast in de praktijk.

Stroomgebiedscontext en bovenstroomse beïnvloeding

Zuiderzeeland maakt onderdeel uit van een internationaal stroomgebied en bevindt zich relatief benedenstrooms in het watersysteem. Ontwikkelingen in bovenstrooms gelegen gebieden, zoals keuzes over waterverdeling, waterkwaliteit en waterberging, hebben daardoor directe invloed op het beheergebied van Zuiderzeeland. Internationale samenwerking is daarom van

belang om kennis uit te wisselen, gezamenlijk op te trekken en tijdig in te spelen op ontwikkelingen die het eigen watersysteem beïnvloeden.

Wat willen we bereiken?

Als Waterschap Zuiderzeeland sluiten we aan bij de centrale missie gesteld in de DWA-visie 2030. Deze luidt:

“Internationaal samenwerken aan oplossingen voor uitdagingen in het waterbeheer van nu en morgen”

Dit willen wij bereiken langs de volgende drie pijlers:

Kennis, kwaliteit en effectiviteit van het waterbeheer van Waterschap Zuiderzeeland versterken

Het doel van internationale samenwerking is om de kennis, kwaliteit en effectiviteit van het waterbeheer van Waterschap Zuiderzeeland te versterken door actief kennis en ervaringen uit te wisselen met andere waterbeheerders. Hierdoor kan het waterschap beter inspelen op complexe en grensoverschrijdende wateropgaven en bijdragen aan toekomstbestendige oplossingen. Internationale samenwerking draagt daarmee direct bij aan de eigen taakuitvoering, stimuleert innovatie en zorgt ervoor dat het waterschap niet alleen leert van anderen, maar ook zijn eigen kennis en expertise effectief inzet binnen een breder netwerk.

Behartigen van belangen in de EU en het stroomgebied

Een belangrijk motief voor internationale samenwerking is het actief behartigen van de belangen van Waterschap Zuiderzeeland binnen de Europese Unie en het stroomgebied waarin het opereert. Besluiten over waterkwaliteit, waterveiligheid en waterbeschikbaarheid worden in toenemende mate op Europees niveau genomen en hebben directe gevolgen voor de uitvoering van het waterbeheer in Nederland. Tegelijkertijd vraagt de stroomgebiedsbenadering om samenwerking met bovenstroomse partners, zodat keuzes in één gebied niet leiden tot knelpunten die direct invloed hebben op ons beheergebied. Internationale samenwerking maakt het daarmee mogelijk om zowel beleidsmatig als inhoudelijk invloed uit te oefenen en de belangen van het waterschap duurzaam te borgen.

Aantrekkelijk werkgeverschap en persoonlijke ontwikkeling medewerkers

Internationale samenwerking draagt bij aan aantrekkelijk werkgeverschap doordat het medewerkers de mogelijkheid biedt om zich professioneel en persoonlijk verder te ontwikkelen in een internationale context. Het internationaal samenwerken vormt daarbij een zeer concrete en praktische leeromgeving waarin medewerkers nieuwe inzichten opdoen en hun vakinhoudelijke en samenwerkingsvaardigheden versterken, wat direct ten goede komt aan de taakuitvoering in het eigen gebied. Hierdoor neemt niet alleen de kwaliteit van het werk toe, maar profileert het waterschap zich ook als een aantrekkelijke organisatie voor (nieuwe) medewerkers die willen bijdragen aan maatschappelijke opgaven en zich willen ontwikkelen in een dynamische omgeving.

2. Van richting naar uitgangspunten voor Zuiderzeeland

In het vorige hoofdstuk hebben we de DWA-visie 2030 vertaald naar een bij Waterschap Zuiderzeeland passende eigen richting. In dit hoofdstuk bouwen we daarop voort door te laten zien hoe wij met deze richting naar uitgangspunten gaan die aansluiten op de bestuurlijke kaders en beleidsmatige keuzes van Zuiderzeeland.

Het bestuursprogramma beschreef de bestuurlijke ambitie om te komen tot meer (internationale) kennisuitwisseling. Het college van Waterschap Zuiderzeeland heeft de basis gelegd van de uitgangspunten voor uitwerking van de DWA-visie en heeft dit in het collegeplan vastgelegd.¹

"We gaan uitwerken wat de DWA-visie 2030 betekent voor Zuiderzeeland. Dit houdt onder andere in: kennis halen in Europa (Brussel) en daarbuiten op basis van een eigen kennisagenda, aantrekkelijk werkgeverschap bevorderen en internationaal samenwerken tot een onderdeel maken van onze reguliere werkzaamheden."

¹ Collegeplan 2023-2027: Verbinden en koers houden

Bestuurlijke verankering

In het collegeplan is internationale samenwerking gepositioneerd als middel om bij te dragen aan oplossingen voor de wateropgaven van nu en morgen. Daarmee vormt het collegeplan de directe aanleiding voor dit document. Het college heeft hiermee het startschot gegeven om de landelijke DWA-visie te vertalen naar de specifieke context van Waterschap Zuiderzeeland.

Het collegeplan beschrijft de volgende ambities:

- Via internationale kennisuitwisseling en samenwerking bij te dragen aan de oplossingen voor uitdagingen in het waterbeheer van nu en morgen
- Bijdragen aan de realisatie van de Dutch Water Authorities (DWA) visie 2030, aanvullend op de huidige inzet op buitenlandbeleid.
- Uitwerken wat de DWA-visie 2030 betekent voor Zuiderzeeland. Dit houdt o.a. in:
 - Kennis halen in Europa (Brussel) en daarbuiten op basis van een eigen kennisagenda,
 - Aantrekkelijk werkgeverschap bevorderen,
 - Internationaal samenwerken tot een onderdeel maken van onze reguliere werkzaamheden.
 - Onderzoeken (regionale) samenwerking in Europa (binnen Flevoland en samen met Waterkracht).

Dit document geeft vorm aan deze ambities. In het voorgaande hoofdstuk is DWA-visie 2030 vertaald naar een eigen richting. In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen beschreven wat dit voor de organisatie 'Waterschap Zuiderzeeland' betekent.

Onze uitgangspunten voor internationale samenwerking

Concreet betekent dit dat we uitwerken hoe het waterschap internationale samenwerking kan vormgeven, welke kennisvragen daarbij leidend zijn, en hoe we deze werkwijze verankeren in de dagelijkse werkzaamheden van de organisatie.

Hieronder volgen negen uitgangspunten die samen de internationale samenwerking van Waterschap Zuiderzeeland vormen. Deze punten zijn een vertaling van de DWA-visie 2030 naar de specifieke context, opgaven en organisatie van het waterschap.

1. Voortzetten van de internationale samenwerking om bij te dragen aan de VN Sustainable Development Goals (oa Blue Deal)

Waterschap Zuiderzeeland zet de internationale samenwerking voort via de Blue Deal, het gezamenlijke uitvoeringsprogramma van de Dutch Water Authorities waarin waterschappen langdurig samenwerken met internationale partners aan het versterken van regionaal waterbeheer. Deze samenwerking bevordert kennisuitwisseling en richt zich op het realiseren van duurzame verbeteringen in waterveiligheid, waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid. Door actief deel te nemen aan de Blue Deal draagt Zuiderzeeland bij aan oplossingen voor internationale wateropgaven, terwijl tegelijkertijd waardevolle kennis en ervaring wordt opgedaan die direct toepasbaar is in de eigen praktijk.

2. Focus op kennis ophalen met nadruk op Europa

Waterschap Zuiderzeeland zet zich actief in op internationale kennisuitwisseling vanuit de eigen kennisbehoefte, met daarbij een expliciete focus op Europa als belangrijkste samenwerkingsarena. Binnen de Europese Unie spelen veel vergelijkbare wateropgaven en ontwikkelen zich relevante beleidskaders en innovatieve oplossingen

die direct van waarde zijn voor de praktijk van het waterschap. Door actief aan te haken bij Europese netwerken, initiatieven en partnerschappen kan Zuiderzeeland gericht leren van andere landen en deze inzichten vertalen naar de eigen situatie. Europa fungeert daarmee als nabij en toegankelijk kennisecosysteem waarin kennisontwikkeling en samenwerking hand in hand gaan en direct bijdragen aan de eigen opgaven en de implementatie van toekomstbestendig waterbeheer.

3. Starten vanuit een breed gedragen kennisagenda

Waterschap Zuiderzeeland kiest ervoor om internationale samenwerking te starten vanuit een breed gedragen kennisagenda, zodat de inzet altijd direct is gekoppeld aan de inhoudelijke opgaven en kennisvragen van de organisatie. De kennisagenda vormt het kompas voor internationale activiteiten: zij maakt inzichtelijk welke thema's prioriteit hebben, waar kennis ontbreekt en welke internationale samenwerking daar het meeste aan kan bijdragen. Door deze agenda gezamenlijk op te stellen – met input vanuit de praktijk en aansluiting bij bestuurlijke ambities – ontstaat een gerichte en gedragen aanpak waarin internationale samenwerking geen losstaande activiteit is, maar een integraal onderdeel van het werk aan toekomstbestendig waterbeheer.

4. Behartigen van belangen in Brussel

Waterschap Zuiderzeeland zet in op het effectief behartigen van zijn belangen in Brussel via de gezamenlijke route van de Unie van Waterschappen en Bureau Brussel. Binnen deze structuur trekken de waterschappen gezamenlijk op en wordt met één stem invloed uitgeoefend op Europese beleids- en besluitvormingsprocessen. De kracht ligt daarbij in de gezamenlijke vertegenwoordiging en goed afgestemde standpunten. Zuiderzeeland draagt hier actief aan bij door inhoudelijke kennis, ervaringen en aandachtspunten vanuit de eigen praktijk in te brengen. Deze inbreng wordt onderdeel van de gezamenlijke belangenbehartiging, zodat Europese regelgeving en ontwikkelingen zo goed mogelijk aansluiten bij de uitvoerbaarheid en de opgaven van de waterschappen.

5. Aantrekkelijk werkgeverschap

Waterschap Zuiderzeeland zet internationale samenwerking in als een middel om aantrekkelijk werkgeverschap te versterken. Door medewerkers de mogelijkheid te bieden om te werken in een internationale context en kennis op te doen buiten de eigen omgeving, wordt het werk uitdagender en veelzijdiger. Dit vergroot de betrokkenheid en motivatie van medewerkers en draagt bij aan het aantrekken en behouden van talent, doordat het waterschap zich profileert als een organisatie die investeert in ontwikkeling, innovatie en maatschappelijke impact.

6. Stimuleren persoonlijke ontwikkeling

Waterschap Zuiderzeeland zet internationale samenwerking in als middel om de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers te stimuleren. Door blootstelling aan andere landen, culturen, werkwijzen en perspectieven ontwikkelen medewerkers nieuwe inzichten, vaardigheden en een bredere blik op het vakgebied. Dit draagt bij aan hun professionele groei en vergroot het vermogen van de organisatie om in te spelen op complexe en veranderende wateropgaven. Internationale ervaring wordt daarmee actief benut als bouwsteen voor een lerende en toekomstgerichte organisatie en een betere taakuitvoering in eigen gebied.

7. Inbedding in de vaste werkwijze

Waterschap Zuiderzeeland streeft ernaar om internationale samenwerking structureel onderdeel te maken van de dagelijkse werkwijze van medewerkers. Dit betekent dat internationale kennisuitwisseling niet wordt gezien als een incidentele activiteit, maar als een logisch onderdeel van het werk dat aansluit bij inhoudelijke opgaven en projecten. Door internationale inzichten en contacten actief te koppelen aan lopende werkzaamheden, wordt kennis vanzelf meegenomen in beleid en uitvoering. Zo groeit internationale samenwerking uit tot een natuurlijke manier van werken die bijdraagt aan continu leren en verbeteren binnen de organisatie.

8. Actief uitvoeren van de omgevingsscan

Waterschap Zuiderzeeland zet in op een actieve en continue uitvoering van de omgevingsscan, zodat het waterschap altijd zicht heeft op relevante internationale ontwikkelingen, netwerken en samenwerkingsmogelijkheden. Door deze scan niet eenmalig, maar structureel onderdeel te maken van het werkproces, wordt tijdig inzicht verkregen in waar kennis beschikbaar is en met welke partners aansluiting kansrijk is. De omgevingsscan ondersteunt daarmee de kennisagenda en zorgt ervoor dat internationale samenwerking gericht, actueel en strategisch wordt ingevuld, in lijn met de veranderende opgaven en prioriteiten van het waterschap.

9. Beschikbare capaciteit voor internationale samenwerking

Het bestuur van Waterschap Zuiderzeeland heeft voor de uitvoering van deze doelstellingen 1,0 fte beschikbaar gesteld¹. Deze capaciteit maakt het mogelijk om de ontwikkelopgave uit de DWA-visie 2030 binnen Waterschap Zuiderzeeland structureel en professioneel te organiseren, onder andere door het coördineren van activiteiten, het ontwikkelen en onderhouden van de kennisagenda en het verbinden van interne en externe partijen. Door deze gerichte inzet wordt geborgd dat internationale samenwerking niet incidenteel plaatsvindt, maar actief wordt ingericht en duurzaam bijdraagt aan de kennisontwikkeling en strategische opgaven van het waterschap.

